

ПРОФЕСІЙНІ ФУНКЦІЇ ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Освітня реформа, яка стартувала в Україні має дати відповідь на виклики сьогодення та розпочати розвиток нової якісної освіти в Україні.

Сучасна конкурентоспроможна школа повинна підготувати учнів до життя в суспільстві, враховуючи необхідні компетентності. Наразі вся наша освіта переходить на нову компетентнісно орієнтовану модель і це спонукає до кардинальних змін професійного розвитку вчителів. Нова українська школа готова відкрити свої двері для компетентних, комунікативних, інформаційно грамотних, вмотивованих, креативних, відкритих до нових змін учителів. Учителів, які будуть готові допомагати учням розвивати життєві вміння, навички та компетентності.

Нові зміни в освіті роблять дуже актуальною проблему професійного розвитку педагога Нової української школи, тому що саме підвищення професійної майстерності виведе нашу країну на новий рівень здобуття якісної освіти.

Велику увагу треба приділити професійним цінностям вчителів, оскільки саме це є нагальною потребою сьогодення. Професійні цінності – це ті напрямки, за допомогою яких вчителі обирають і виконують свою професійну діяльність. Яким же повинен бути сучасний професійний вчитель Нової української школи? Це вчитель, робота якого спрямована на всебічний розвиток учня як особистості, розвиток талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та європейського вибору.

Червоною лінією в постулатах Нової української школи проходить інтегроване навчання, педагогіка партнерства, позитивна психологія та

філософія дитино центризму. Особлива увага приділяється кожній дитині, забезпеченню її гармонійного розвитку, збереженню психологічного здоров'я та радості пізнання, переживанню позитивних емоцій та самореалізації особистості в сучасному світі.

Сучасний вчитель повинен не лише давати знання, а й допомагати учням розвивати життєві вміння, а саме: уміння вчитися, критично мислити, вирішувати проблеми, працювати у команді, уміти спілкуватися і взаємодіяти, працювати та обробляти інформацію, бути креативним і мобільним тощо. Розвиток таких життєвих умінь має наскрізний характер та є основою для формування ключових компетентностей особистості. Вивчення усіх навчальних предметів забезпечує послідовне та поступове набуття учнями життєвих умінь. Для цього сучасні вчителі Нової української школи повинні створити сприятливі умови, віддаючи перевагу особистісно зорієнтованому навчанню, використовуючи новітні сучасні технології та досвід європейських країн. Зважаючи на все вищесказане приходимо до висновку, що проблема професійного розвитку педагогічних працівників є дуже актуальною. Тому реформатори Нової української школи врахували створення оптимальних педагогічних умов, спрямованих на професійне зростання педагогічних працівників, яке базується на засвоєнні ними необхідних компетентностей.

О. Владиславлев стверджує, що чим вищий освітній рівень особистості, тим активніше вона прагне до продовження освіти. При цьому освіта не тільки вдовольняє і розвиває професійні та духовні потреби фахівця, а й стимулює розвиток нових. Таким чином, у галузі освіти проявляється закон збільшування освітніх потреб, що виявляється потужним механізмом розвитку системи післядипломної освіти взагалі та підвищення кваліфікації зокрема".

Підготовка компетентних педагогічних кадрів у рамках підвищення кваліфікації може реалізовуватися більш інтенсивно при умові її модернізації. Певні кроки в цьому напрямі вже зроблені – перехід до особистісно зорієнтованого навчання на курсах, де реалізовано діяльніснокомпетентнісний підхід. Проте, як зазначає дослідник В. О. Семиченко, існує проблема недостатнього рівня зацікавленості в особистісному і професійному розвитку педагогів у системі підвищення

кваліфікації. Саме тому реформатори Нової української школи внесли зміни не лише в освіту для учнів, а і в самоосвіту вчителів. Наразі сучасний вчитель отримує право вибору місця та способу підвищення кваліфікації, причому результати навчання та компетентності, необхідні для присудження освітніх та/або присвоєння професійних кваліфікацій можуть досягатися та здобуватися в системі формальної, неформальної та інформальної освіти. Значним стимулом у професійному зростанні педагога є атестація. Вона сприяє моральному та матеріальному заохоченню вчителів, узагальненню та впровадженню досвіду кращих вчителів у практику навчання та виховання. Сучасний вчитель, який буде втілювати новітні реформи в українській освіті повинен постійно самовдосконалюватись. Він повинен ділитися своїм досвідом із колегами, учнями та батьками. Для цього є і портфоліо, і блоги, і сайти вчителів, які вони постійно оновлюють.

Обов'язковими умовами розвитку й підвищення професійної компетентності вчителів учені визначають такі: - урахування специфіки освітнього закладу та контингенту учнів, - наявність системи стійкої внутрішньої мотивації і комплексного, диференційованого, гнучкого й оперативного стимулювання до професійного розвитку, - систематичний моніторинг динаміки розвитку компетентності, характеру одержуваних результатів, змін у діяльності вчителів, головне – вплив цих змін на рівень навчальних досягнень учнів, їхній розвиток та відношення до вивчення предмету та до школи, - ретельний відбір змісту теоретичних знань, індивідуалізації і психологізації навчального процесу. На думку В. А. Адольфа, компетентний педагог – це такий фахівець, який володіє ґрунтовними знаннями з будь-якого предмета шкільного курсу навчання "професійна компетентність – це складне утворення, що вміщує комплекс знань, умінь, властивостей і якостей особистості, що забезпечують варіативність, оптимальність та ефективність побудови навчально-виховного процесу»

Розвиток професійної компетентності педагога залежить від якостей педагога: вольової сфери особистості, особливостей характеру, потреб, темпераменту, здатності до кардинальних змін. Важливою умовою забезпечення ефективного розвитку професійної компетентності вчителя під час підвищення

кваліфікації є: - використання різних форм проходження підвищення кваліфікації, - орієнтація навчальних модулів програми підвищення кваліфікації на конкретну категорію спеціалістів, - здійснення навчальної роботи з кадрами на місцях, - організація виїзних курсів підвищення кваліфікації, - організація навчання на основі діяльнісного підходу. Таким чином, професійне зростання вчителя – це процес, який спрямований на досягнення професіоналізму, що призводить до якісних змін особистісної сфери та професійної діяльності вчителя. Цей процес навчання має бути зорієнтованим на інтереси та потреби конкретного вчителя, практико орієнтованим, будуватися за принципом, коли доросла людина розглядається як суб'єкт освітньої діяльності з її правом на вибір кваліфікаційних форм. У ході цього процесу сучасний вчитель Нової української школи постійно шукає можливості найповніше реалізувати себе як професіонала, посилювати організованість, самостійність та відповідальність, здатність до інноваційної діяльності.

Література

1. Адольф В. А. Професійна компетентність сучасного вчителя: монографія / В. А. Адольф. – Красноярск: КрГУ, 1998. – 286 с.
2. Литвинюк Л. В. Педагогічне стимулювання професійного зростання вчителів загальноосвітніх навчальних закладів. Теорія та методика професійної освіти / Л. В. Литвинюк. – Кіровоград, 2007. – 25с.
3. Методист. Журнал. "Шкільний світ" №2 (74), лютий 2018. – С. 16-19.
4. Перехейда О. Стимулювання професійної майстерності педагога – важливий чинник управління / Текст // Рідна школа. – 2004. – №5. – с. 30-32 5. Санжарівська Н. В. Самоосвітня діяльність педагогів / Текст // Управління школою. – 2010. – №8. – с.17- 18